

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

โลกในยุคปัจจุบันเป็นยุคโลกาภิวัตน์ที่มีความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว จึงจำเป็นที่แต่ละประเทศต้องเรียนรู้ที่จะปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นตลอดเวลา และเตรียมความพร้อมที่จะเผชิญกับความท้าทายจากกระแสโลก โดยปัจจัยสำคัญที่จะเผชิญการเปลี่ยนแปลงและความท้าทายดังกล่าว ได้แก่ คุณภาพของคน การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนให้มีคุณภาพจึงเป็นเรื่องที่มีความจำเป็นอย่างยิ่ง โดยจะต้องเป็นการศึกษาที่มีคุณภาพ เพื่อให้ศักยภาพที่มีอยู่ในตัวคนได้รับการพัฒนาอย่างเต็มที่ ทำให้เป็นคนที่มีทักษะที่รู้จักวิเคราะห์ รู้จักแก้ปัญหา มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ รู้จักเรียนรู้ด้วยตนเอง สามารถปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว มีจริยธรรม คุณธรรม รู้จักพึ่งตนเองและสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข การศึกษาเป็นกระบวนการพัฒนาคนให้มีคุณภาพ ช่วยเสริมสร้างความรู้ความสามารถพื้นฐานที่ช่วยให้การดำรงชีวิตในสังคมเป็นไปอย่างสงบสุข เป็นการถ่ายทอดวิทยาการและเทคโนโลยีจากคนรุ่นหนึ่งไปสู่คนอีกรุ่นหนึ่ง เป็นการสร้างโอกาสในด้านต่างๆ ให้กับคนและสังคมมากขึ้น ผู้บริหารโรงเรียนนับว่ามีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาเป็นอย่างมากเนื่องจากโรงเรียนเป็นหน่วยงานที่รับเอานโยบายระดับสูงไปปฏิบัติให้เกิดผลผู้บริหารโรงเรียนจึงต้องมีบทบาทในเรื่อง ผู้นำ (leader) สุเทพ พงศ์ศรีวัฒน์ (2545 : 2) ได้สรุปว่า ผู้นำ คือบุคคลที่ได้รับมอบหมายซึ่งอาจโดยการเลือกตั้งหรือแต่งตั้งและเป็นที่ยอมรับของสมาชิกให้มีอิทธิพลและบทบาทเหนือกลุ่ม สามารถที่จะจูงใจชักนำหรือชี้นำให้สมาชิกของกลุ่มรวมพลังเพื่อปฏิบัติการกิจต่างๆ ของกลุ่มให้สำเร็จ และภาวะผู้นำ (leadership) เป็นกระบวนการอิทธิพลทางสังคมที่บุคคลหนึ่งตั้งใจใช้อิทธิพลต่อผู้อื่นให้ปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ตามที่กำหนดรวมทั้งการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลขององค์กร ภาวะผู้นำจึงเป็นกระบวนการอิทธิพลที่ช่วยให้กลุ่มบุคคลสามารถปฏิบัติงานบรรลุเป้าหมายที่กำหนด

การบริหารงานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วยงานหลัก 4 งาน คือ การบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารบุคคล และการบริหารทั่วไป (กระทรวงศึกษาธิการ : 2546) งานทั้ง 4 งานที่ผู้บริหารต้องปฏิบัติการบริหารวิชาการนับว่าเป็นหัวใจสำคัญที่สุดของโรงเรียน ส่วนการบริหารงานอื่นนั้น เพื่อช่วยสนับสนุนให้

งานวิชาการมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น เป็นปัจจัยที่ช่วยสนับสนุนให้งานวิชาการบรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ตามหลักสูตร ผู้บริหารโรงเรียนมีบทบาทสำคัญในการบริหารงานวิชาการ

เช่นเดียวกับ อุทัย บุญประเสริฐ (2532 : 219) ได้ยืนยันความสำคัญของงานวิชาการไว้ว่า งานวิชาการเป็นงานที่พิชิตความสำเร็จของสถานศึกษา โดยมีนักเรียนเป็นผลผลิตของโรงเรียน นั่นคือมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง นักเรียนมีความรู้ความสามารถและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตรกำหนดเช่นเดียวกับที่ อัมภา บุญช่วย (2537 : 2) ได้ให้ความสำคัญของงานวิชาการว่าเป็นหัวใจสำคัญ หรือเรียกว่าเป็นงานหลักของสถานศึกษาที่ต้องปฏิบัติเป็นอันดับแรก

ส่วน ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2535 : 15) ได้ให้ความสำคัญของงานวิชาการว่าเป็นงานหลักของสถานศึกษา ไม่ว่าจะสถานศึกษาจะเป็นประเภทใด มาตรฐานและคุณภาพการศึกษาจะพิจารณาได้จากผลงานวิชาการ ซึ่งเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ การจัดการศึกษา การจัดการเรียนการสอน ซึ่งเป็นภาระหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรทุกระดับ ขณะที่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2541 : 84) ได้กล่าวถึงงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาไว้ว่า เป็นงานที่เกี่ยวกับกระบวนการจัดกิจกรรมเพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ และพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตร เช่นเดียวกับ หวน พินธุพันธ์ (2525 : 56) ได้กล่าวถึงงานวิชาการว่า การปฏิบัติงานวิชาการเป็นการดำเนินการเกี่ยวกับการเรียนการสอนโดยตรง ซึ่งได้ครอบคลุมเกี่ยวกับงานหลักสูตร และการนำหลักสูตรไปใช้ การประเมินผลหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การนิเทศการสอน และการวัดผลประเมินผลการศึกษา เป็นต้น

ดังนั้น การปฏิบัติงานวิชาการเป็นบทบาทที่ผู้บริหาร โรงเรียนจะต้องบริหารงานวิชาการ ดังที่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2541 : 85) กล่าวว่าผู้บริหารจะต้องให้ความสำคัญกับงานวิชาการมากกว่างานอื่นๆ เพราะงานอื่นนั้นเป็นงานที่สนับสนุนให้งานวิชาการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับสงบ ประเสริฐพันธุ์ (2543 : 14) ที่ว่าผู้บริหารต้องเป็นผู้นำในการปรับปรุงและสร้างคุณภาพงานวิชาการ โดยเฉพาะการสร้างคุณภาพการเรียนการสอน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตรัง เขต 1 เป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีโรงเรียนในสังกัดทั้งหมด 158 โรงเรียน ที่ผ่านมาโดยภาพรวมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าเป้าหมาย โดยมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าเกณฑ์เฉลี่ยของระดับชาติ ฉะนั้นถ้าต้องการให้คุณภาพการศึกษาสูงขึ้น จำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้บริหารจะต้องบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเต็มศักยภาพที่มีอยู่ ดังนั้นการที่จะทราบได้ว่าการบริหารวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประสบความสำเร็จหรือไม่ นั้นจะไปปรากฏผลในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนเมื่อคุณภาพการศึกษารุดตามเป้าหมายที่โรงเรียนกำหนดไว้

ณรงค์ นิตยาพร (2539 : 24 - 39) ได้กล่าวถึงการศึกษาในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 7 จนถึงปัจจุบันว่ากระบวนการเรียนรู้ที่เป็นอยู่ในปัจจุบันยังไม่เหมาะสม ไม่สามารถสอนเด็กให้พัฒนาคุณภาพได้ เพราะเป็นการเรียนการสอนแบบท่องจำเป็นการสอนแบบทางเดียว คือ ได้รับจากครูเท่านั้น ทำให้ไม่มีการวิเคราะห์หาเหตุผล หลักสูตรขาดความยืดหยุ่น ไม่เปิดโอกาสให้หลาย ๆ ฝ่ายเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาส่งผลให้คุณภาพการศึกษาทุกระดับ เมื่อเปรียบเทียบการศึกษาของไทยกับประเทศเพื่อนบ้านแล้วพบว่าประชากรไทยเฉลี่ยระยะเวลาเรียนอยู่เพียง 3.8 ปี เท่านั้น ซึ่งยังต่ำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ได้กำหนดสาระเกี่ยวกับการศึกษาไว้ในมาตรา 43 ว่า บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่า 12 ปี ที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าเล่าเรียน และมาตรา 81 ระบุไว้ว่า รัฐต้องจัดการศึกษาอบรมและสนับสนุนให้เอกชนจัดการศึกษาอบรมให้เกิดความรู้คู่คุณธรรม จัดให้มีกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาแห่งชาติ ปรับปรุงการศึกษาให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ และสังคม สร้างเสริมความรู้และปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมือง การปกครอง ในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นระมุข สนับสนุนให้ค้นคว้าวิจัยศิลปะ วิทยาการต่างๆ เร่งรัดพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อพัฒนาประเทศ พัฒนาวิชาชีพครูและส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นศิลปวัฒนธรรมของชาติ

จึงกล่าวได้ว่า ปัญหาการศึกษาเป็นปัญหาที่เรื้อรังมานาน จึงจำเป็นต้องแก้ไขทั้งระบบ โดยรีบด่วน หากไม่มีการปรับปรุงระบบการศึกษาหรือปรับปรุงแบบค่อยเป็นค่อยไปแล้ว ประเทศไทย ไม่สามารถก้าวทันอารยประเทศได้ จึงจำเป็นต้องปฏิรูปการศึกษา ซึ่งหมายถึง การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงระบบการศึกษาทั้งระบบ (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ 2539 : 1)

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้จัดให้มีโครงการปรับปรุงประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาแก่ผู้บริหารสถานศึกษา และได้มีการประเมินผลเกี่ยวกับประสิทธิผลการฝึกอบรมไว้ ปรากฏว่า ผู้บริหารให้ความสนใจงานวิชาการเป็นอันดับแรก (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 2536 : 2) ฉะนั้น เพื่อเป็นการเพิ่มพูนความรู้แก่ผู้บริหารโรงเรียนให้มีคุณภาพในการปฏิบัติงานด้านวิชาการดังกล่าว เพื่อให้สอดคล้องกับปัจจุบันที่ประเทศมีการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงไปทุกด้าน จึงจำเป็นที่ผู้บริหารจะต้องเข้าใจถึงการเปลี่ยนแปลงและนำสิ่งเหล่านั้นมาประยุกต์ใช้ เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการจัดการศึกษา ดังนั้นจึงจำเป็นต้องพัฒนาความรู้และประสบการณ์ ด้านการบริหารวิชาการให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่ไม่หยุดยั้งให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ

ผู้บริหารโรงเรียนมีบทบาทสำคัญที่สุดที่จะทำให้การปฏิบัติงานให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ดังที่ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2528 : 2) ได้ย้ำว่า โรงเรียนเป็นระดับที่นำนโยบายเข้าสู่การปฏิบัติและผู้บริหารโรงเรียนในฐานะที่มีส่วนร่วมรับผิดชอบอย่างใกล้ชิดต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนจะต้องมีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องการบริหารโรงเรียนอันเป็นหน้าที่ที่รับผิดชอบโดยแจ่มชัดและลึกซึ้ง สอดคล้องกับ สมยศ มีเทศน์ (2539 : 74 - 81) กล่าวว่าความสำเร็จหรือความล้มเหลวของการจัดการศึกษานั้น ขึ้นอยู่กับบทบาทของผู้บริหาร กล่าวคือผู้บริหารควรมีบทบาทในการเป็นผู้นำการพัฒนาที่เข้มแข็ง ใช้บทบาทของผู้นำและบทบาทของผู้บริหารให้เหมาะสม ใช้บทบาทในฐานะการเป็นผู้บังคับบัญชาให้เกิดประโยชน์ต่อการปฏิรูปการศึกษาและใช้บทบาทของผู้ประสานงานที่ดี เพื่อให้หน่วยงานและบุคลากรอื่นมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน

อย่างไรก็ตามในปัจจุบันสภาวะแวดล้อมทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง โดยเฉพาะการปฏิรูปทางการศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้ก่อให้เกิดกระแสการตื่นตัวครั้งใหญ่ ซึ่งส่งผลกระทบต่อการบริหารการศึกษาในทุกระดับและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาทั้งหลายเพราะนับแต่บัดนี้ไป การศึกษาของประเทศต้องมีการปฏิรูปปรับเปลี่ยนไปสู่การศึกษาอบรมให้เกิดความรู้คู่คุณธรรม และการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพสูงสุดเพื่อทำให้เกิดการพัฒนา ลักษณะของคนที่จะพึงปรารถนา ดี เก่ง และมีความสุข

การปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ผู้บริหารโรงเรียนต้องมีวิสัยทัศน์ เพื่อให้สามารถบริหารงานการศึกษาในยุคโลกาภิวัตน์ได้ ขบวนการฝึกอบรมเป็นองค์ประกอบที่จะช่วยพัฒนาผู้บริหารการศึกษาทุกระดับ โดยการฝึกอบรมนั้นต้องมีจุดมุ่งหมายที่ชัดเจน และเป็นความต้องการของผู้บริหารที่จะพัฒนาในเรื่องใด โดยเฉพาะ

เนื่องจากโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดistrict เขต 1 ยังขาดความพร้อมและปัจจัยในการจัดการศึกษาอีกทั้งยังมีความแตกต่างกันในเรื่องขนาดของโรงเรียน ประสบการณ์จำนวนบุคลากรในโรงเรียน ขวัญและกำลังใจ ประกอบกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดistrict เขต 1 มีจำนวนโรงเรียนในความรับผิดชอบอยู่มาก ซึ่งโรงเรียนส่วนใหญ่ยังมีความขาดแคลนด้านงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ อยู่เป็นจำนวนมาก ทำให้มีปัญหาและอุปสรรคในการติดตาม ควบคุม กำกับ และโรงเรียนเองก็ได้รับการสนับสนุนจากชุมชนแตกต่างกัน ซึ่งจะส่งผลต่อการปฏิบัติงานของผู้บริหาร โรงเรียนอย่างแน่นอน ผู้วิจัยหวังว่า ผลการวิจัยนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการวางแผน ปรับปรุง การปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

จากสภาพปัจจุบันและปัญหาดังกล่าว น่าจะมีผลกระทบต่อการพัฒนาตนเองของผู้บริหาร โรงเรียนในการบริหารวิชาการ เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนที่เป็นรูปธรรมอย่างเป็นระบบครบวงจรและถูกวิธีโดยเร่งด่วน ผู้วิจัยมีความต้องการที่จะทราบถึงการบริหารวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียน จึงเป็นแรงผลักดันให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาการบริหารวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 เพื่อทราบผลการพัฒนาตนเองในการบริหาร วิชาการให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพ และเป็นข้อมูลสำหรับหน่วยงานต้นสังกัด ผู้เกี่ยวข้อง ทุกภาคส่วนที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามภารกิจของขอบข่ายงาน วิชาการทั้ง 12 ด้าน ตามคู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล กระทรวงศึกษาธิการ เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นมาตรฐานเป็นที่ยอมรับคุณภาพการศึกษาของเด็กไทยใน ระดับสากลต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1
2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนที่มีประสบการณ์ ในการบริหารงานต่ำกว่า 10 ปี กับผู้บริหาร โรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานตั้งแต่ 10 ปี ขึ้นไป และการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียน ขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่

สมมติฐานการวิจัย

1. ผู้บริหาร โรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานต่างกัน มีการบริหารงาน วิชาการแตกต่างกัน
2. ผู้บริหาร โรงเรียนที่ปฏิบัติงานใน โรงเรียนที่มีขนาดต่างกันมีการบริหารงานวิชาการ แตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากร
ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ผู้บริหาร โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ปีการศึกษา 2549 จำนวน 158 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษาครั้งนี้ คือ ผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตรง เขต 1 จำนวน 112 คน ซึ่งได้มาโดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางอัตราส่วนของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan 1970 : 608) แล้วแบ่งกลุ่มตามขนาดของโรงเรียน แล้วเทียบสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างและสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) ตามลำดับ

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม

3.1.1 ประสบการณ์ในการบริหารงาน จำแนกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหารต่ำกว่า 10 ปี และผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหาร 10 ปีขึ้นไป

3.1.2 ขนาดของโรงเรียน จำแนกเป็น 3 ระดับ ได้แก่ โรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลางและขนาดใหญ่

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ การบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตรง เขต 1 ตามขอบข่ายการบริหารวิชาการ จำแนกเป็น 12 งาน คือ

3.2.1 การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

3.2.2 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้

3.2.3 การวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน

3.2.4 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

3.2.5 การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

3.2.6 การพัฒนาแหล่งเรียนรู้

3.2.7 การนิเทศการศึกษา

3.2.8 การแนะแนวการศึกษา

3.2.9 การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

3.2.10 การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน

3.2.11 การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น

3.2.12 การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุติธรรม องค์กร

หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การบริหารงานวิชาการ หมายถึง บทบาทในการปฏิบัติงานด้านวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนตามขอบข่ายและภารกิจของการบริหารวิชาการ 12 ด้าน ประกอบด้วย การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ การนิเทศการศึกษา การแนะแนวการศึกษา การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุว องค์กรหน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

2. งานวิชาการ หมายถึง งานด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ การนิเทศการศึกษา การแนะแนวการศึกษา การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น การส่งเสริมสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุว องค์กรและหน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

3. ผู้บริหารโรงเรียน หมายถึง ผู้อำนวยการ โรงเรียนหรือผู้รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดัง เขต 1

4. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง การวิเคราะห์เอกสารหลักสูตรสถานศึกษาเกี่ยวกับปัญหาความต้องการ สภาพแวดล้อม โครงสร้างหลักสูตรสาระต่างๆ เพื่อให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย คุณลักษณะที่พึงประสงค์เพื่อปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาให้ใช้ได้เหมาะสม

5. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ หมายถึง การส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้โดยยึดนักเรียนเป็นสำคัญ จัดกระบวนการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความสนใจของนักเรียน โดยปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมที่ดีงาม จัดบรรยากาศสิ่งแวดล้อมแหล่งเรียนรู้ให้เอื้อต่อการเรียน นำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการศึกษาอย่างเหมาะสม จัดให้มีการนิเทศแบบมีส่วนร่วม และส่งเสริมให้ครูพัฒนาการเรียนรู้อตามความเหมาะสม

6. การวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน หมายถึง การกำหนดระเบียบแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผลประเมินผลของสถานศึกษา ให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาตามสาระการเรียนรู้ทุกสาระ โดยเน้นการประเมินผลตามสภาพจริงจากกระบวนการปฏิบัติงานและผลงาน

มีการเทียบโอนความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ และผลการเรียนจากสถานศึกษาอื่นเมื่อมีนักเรียนย้ายเข้ามา และพัฒนาเครื่องมือวัดผลประเมินผลให้ได้มาตรฐาน

7. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา หมายถึง การส่งเสริมให้ครูประสานความร่วมมือกับสถานศึกษา บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถานศึกษาอื่นที่จัดการศึกษา วิเคราะห์ วิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพวิชาการของสถานศึกษาแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้

8. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา หมายถึง การส่งเสริมให้ครู จัดทำ ผลิตภัณฑ์ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา โดยศึกษาวิเคราะห์ความจำเป็น ความต้องการเพื่อพัฒนาวิชาการ และประเมินผลการใช้เพื่อให้กระบวนการเรียนการสอนมีคุณภาพยิ่งขึ้น

9. การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ หมายถึง การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ทั้งในสถานศึกษา ชุมชน และสนับสนุนให้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

10. การนิเทศการศึกษา หมายถึง การจัดระบบการเรียนการสอน การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ในรูปแบบที่หลากหลายภายในสถานศึกษาอย่างมีระบบ

11. การแนะแนวการศึกษา หมายถึง การจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนทุกด้าน ทุกรูปแบบภายในสถานศึกษา โดยความร่วมมือของครูทุกคนเพื่อช่วยเหลือนักเรียนให้รู้จักตนเอง อยู่ร่วมในสังคมได้อย่างไม่มีปัญหา

12. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา หมายถึง การกำหนดโครงสร้างขององค์กร เป้าหมายความสำเร็จ วางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา การพัฒนางาน การประสานขอความร่วมมือกับสถานศึกษาอื่น เขตพื้นที่การศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามระบบประกันคุณภาพเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพการศึกษาจากองค์กรภายนอกอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

13. การส่งเสริมความรู้ทางวิชาการแก่ชุมชน หมายถึง การให้ความรู้ ความคิด ทักษะ เทคนิควิธีการ เพื่อพัฒนาวิชาชีพแก่ชุมชน ท้องถิ่น และส่งเสริมให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาภายในสถานศึกษา

14. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น หมายถึง การประสานความร่วมมือ ช่วยเหลือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาของรัฐ เอกชน องค์กรอื่นที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งภายในเขตพื้นที่การศึกษา ต่างเขตพื้นที่การศึกษา ในและต่างประเทศ

15. การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา หมายถึง การส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษา การพัฒนารวมทั้งความต้องการสนับสนุนด้านวิชาการ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการจัดการศึกษาของบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

ประโยชน์ของการวิจัย

1. ผลการวิจัยนี้ช่วยให้ทราบถึงการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารัง เขต 1
2. ผลการวิจัยนี้เป็นข้อมูลเพื่อทราบผลการเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารัง เขต 1 ของผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานต่ำกว่า 10 ปี และประสบการณ์ในการบริหารงาน 10 ปีขึ้นไป
3. ผลการวิจัยนี้เป็นข้อมูลเพื่อทราบผลการเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารัง เขต 1 ของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่
4. ผลการวิจัยนี้เป็นข้อมูลสำหรับผู้บริหารระดับสูงในการเพิ่มพูนความรู้และเป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายวางแผนในการบริหารวิชาการในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานต่อไป